

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autor/ka práce: Tereza Jeřábková

Název práce: Mezigenerační konstrukce vnímání chudoby v rámci rodin

Vedoucí práce: Mgr. Barbora Spalová, Ph.D.

Oponent/tka: Mgr. Kolomojets Maksym

Navržené hodnocení: D

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Výzkumná otázka byla zformulovaná následovně: Jak je konstruováno vnímání chudoby napříč generacemi? Cíl práce bylo zjistit rozdíly v konstruování pojetí chudoby mezi starší generací, která dosáhla plnoletí v době socialismu, a mladší, která dosáhla plnoletí po pádu socialismu v České Republice. Závěry odpovídají na výzkumnou otázku.

Práce má poněkud nestandardní strukturu – v kapitole, věnované analýze, každé části následuje souhrn této jednotlivé části, pak celkově souhrn kapitoly, a po tom – závěry práce. V analytické části, kde by měly být představené zjištění, se objevují odkazy na teorii, které patří spíše k závěru této části nebo k diskuzi – konkrétně v podkapitole „Společně nastavené vnímání chudoby“.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Ano, autorka se opírá o rozsáhlý soubor literatury, ve kterém jsou i cizojazyčné texty.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Vzorek se skládá s 8 respondentů, každý z kterých reprezentuje starší nebo mladší generaci 4 Pražských rodin střední třídy – ohledně kvality těchto dat nemám pochyb, i když vzorek se mi jeví jako poněkud malý.

První metodou analýzy byla zvolená tematická analýza polostrukturovaných rozhovorů, což je dobrou volbou pro práci s kvalitativními daty. Druhá metoda projektivních technik také je výbornou volbou pro získání podobného druhu dat. Problém je, že i když výhody využití této metody jsou přehledně představené (st.25), samotná metodologie použitých projektivních technik není popsána v metodologické části, kam patří, ale až v části analytické (st.31 a 33), což má matoucí efekt na čtenáře. Dále, není jasné, proč k části 2. projektivních technik byly použité zejména ty obrázky, a ne jiné, ke kterým aspektům chudoby se mají vázat dle respondentů, a konkrétní přínos dat, získaných pomocí projektivních technik, ke zjištěním. Co se týče tematické

analýzy, také není zřejmé, jaké kódy byly vytvořené a použité během otevřeného kódování rozhovorů.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Závěry práce (vnímání chudoby mezi generacemi se moc neliší) jsou promíchané s diskuzí, kde autorka se domnívá o příčinách této podobnosti. Navíc, autorka občas vyvozuje z dat přímo protikladné jím výsledky, viz příklady:

- Nerozumím, kde z představených dat plyne vykazování solidarity mezi příslušníky starší generace (st.46) – vždyť přímo mluví o tom, že sociální dávky jdou často ne těm, kdo je potřebuje, a chudoba samotná je uměle vytvořená (Jaroslav st. a Pavlína, st.42, 44)?
- Podle teoretické části, v diskurzu neoliberalismu chudí neboli losers za svůj stav můžou sami (st.23). Toto opakují Jaroslav st. i Pavlína, příslušníci starší generace, na stránce 35. Navzdory tomu, autorka tvrdí, že naopak mladší generace přistupuje k chudobě z pozice neoliberálního diskurzu (st.50).
- Autorka píše, že mladší generace nemá s chudobou osobní zkušenost, na rozdíl od generace starší (st.40). Jaroslav ml. ale uvádí, že má tetu, která žebra na jídlo (st. 35); ze starších respondentek jediné Jitka v nějaké době kdysi byla chudá (st.43), Ivana naopak nemá osobní zkušenost chudoby, dokonce i zprostředkovanou (45). Celkově z dat mi nepřijde očividní tvrzení, že starší respondenti nějak výrazněji zažili chudobu – koneckonců, je to Pražská střední třída.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano, ale jak jsem již zmiňoval, autorčina tvrzení a zjištění se promíchávají s diskuzí těchto zjištění. Není jasné, jestli téze o více neoliberálnímu vnímání chudoby mladší generací je zjištěním z dat (což neplyne z citací), nebo uvedené proto, že je to v souladu s literaturou.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Úroveň formálních náležitostí je výborná, nakolik můžu soudit jako nerodilý mluvčí češtiny.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Všechny zásadní nedostatky jsem popsal výše. Na můj pohled, práci by přispěla pevnější strukturace, a také rozšíření vzorku. Větší vzorek by zahustil opakující se témata mezi generacemi v pojetí chudoby, a umožnil by vynechat to, co není důležité. Autorka vykazuje vysokou úroveň erudice, používá velký počet literatury, relevantní pro zvolené téma, což je dobrou stránkou práce.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

1) V závěrech jednotlivých částí prezentujete specifické pojmy, jakými jsou lenost či solidarita. Jak byste mohla vysvětlit tyto pojmy s ohledem na teoretickou literaturu?

2) Jak jsou rozšířené projektivní techniky v sociologickém výzkumu? Proč se nazývají „projektivními“?

Celkové hodnocení práce: *Nehledě na moje kritické připomínky, práce je zpracována velmi dobře. Proto navrhuji ji hodnotit známkou D.*

Datum: 09.09.2020

Podpis: